

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΔΙΓΚΑΣ

Ο Δημήτριος Δίγκας γεννήθηκε το 1876 στην Αθήνα, από γονείς Θεσσαλονικείς.

Ο πατέρας του Γεώργιος Δίγκας είχε απώτερη οικογενειακή καταγωγή από το χωριό Δραζίλοβο της Νάουσας, ασκούσε το επάγγελμα του δικολάβου στην Αθήνα και απεβίωσε λίγους μήνες μετά τη γέννηση του γιου του Δημητρίου. Το ατυχές αυτό γεγονός οδήγησε τη μητέρα του Ευδοκία, το γένος Αλεξιάδου, στην απόφαση της μετεγκατάστασής της στη Θεσσαλονίκη, όπου συμπαραστάτης στην ανατροφή και τη διαπαιδαγώγηση του γιου της υπήρξε ο αδελφός της Κωνσταντίνος Αλεξιάδης, Επίτροπος του Ιερού Ναού της Παναγούδας, αρχιλογιστής της Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης και δραστήριο μέλος της «Φιλοπτώχου Αδελφότητος Ανδρών Θεσσαλονίκης», της οποίας διετέλεσε Γενικός Γραμματέας.

Ο Δημήτριος Δίγκας φοίτησε στην Αστική Σχολή και στο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια, για λόγους βιοπορισμού, συνεργάστηκε με κάποιον Στέφανο σε χαρτοπωλείο της Εγνατίας. Το 1897 ενεγράφη στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, το 1902 υπέβαλε την επί πτυχίω διατριβή του με τίτλο «Η ετεροδικία εν Τουρκία» και το 1905 έλαβε το πτυχίο του.

Το 1906 εγκαταστάθηκε στην τουρκοκρατούμενη, τότε, Θεσσαλονίκη, όπου άρχισε να δικηγорεί συνεργαζόμενος με τον κορυφαίο νομικό της εποχής Φιλώτα Παπαγεωργίου, μετέπειτα Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας και Βουλευτή.

Το 1908 υποδεικνύεται από την ελληνική Κοινότητα της πόλης, μαζί με τον Δημήτριο Ζάννα και τον Περικλή Χατζηλαζάρου, προκειμένου να έρθουν σε επαφή και να συζητήσουν με τους Νεότουρκους τα τρέχοντα πολιτικά ζητήματα που ανέκυψαν μετά την επικράτηση του κινήματός τους. Μετά την παραχώρηση του Τουρκικού Συντάγματος και την προκήρυξη εκλογών εξέλεγη Βουλευτής στο σαντζάκι των Σερρών και έλαβε μέρος στο Οθωμανικό Κοινοβούλιο, κατά την περίοδο 1908-1912. Συνεργαζόμενος με άλλους βουλευτές ελληνικής καταγωγής συνέπτυξαν κοινοβουλευτική ομάδα, της οποίας η δράση, σε συνεργασία με το Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης, υπήρξε ιδιαίτερα ωφέλιμη για τα δίκαια του ελληνισμού.

Μετά την απελευθέρωση της Μακεδονίας και την πραγματοποίηση εκλογών στις Νέες Χώρες, στις 31 Μαΐου 1915, ο Δημήτριος Δίγκας εξελέγη Βουλευτής Σερρών στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Η εκλογή αυτή υπήρξε το έναυσμα μίας στενής σχέσης συνεργασίας και φιλίας με τον Ελευθέριο Βενιζέλο.

Κατά την περίοδο 1915-1917 ο Δημήτριος Δίγκας έλαβε ενεργό μέρος στο Κίνημα της Εθνικής Αμύνης, αναδείχθηκε ως ηγετικό στέλεχος της και επελέγη από τον Ε. Βενιζέλο ως Υπουργός (Σύμβουλος) Δικαιοσύνης στην προσωρινή Κυβέρνηση Θεσσαλονίκης. Την επομένη της εγκατάστασης της προσωρινής Κυβέρνησης στην Αθήνα ο Δίγκας ανέλαβε το Υπουργείο Εκκλησιαστικών και Δημοσίας Εκπαιδύσεως και παρέμεινε στη συγκεκριμένη θέση μέχρι τις 4 Νοεμβρίου 1920. Κατά τη συγκεκριμένη περίοδο ασχολήθηκε, μεταξύ άλλων, με το εκκλησιαστικό ζήτημα, επιλήφθηκε της ίδρυσης σχολείων στις Νέες Χώρες, εισήγαγε τη διδασκαλία της ομιλουμένης δημοτικής γλώσσας στα δημοτικά σχολεία και εισήγαγε νόμο για την ανασύσταση του «Σώματος Ελλήνων Προσκόπων».

Στις εκλογές του 1920 τέθηκε επικεφαλής του ψηφοδέλιου των Φιλελευθέρων στη Θεσσαλονίκη, χωρίς όμως να εκλεγεί, γεγονός το οποίο τον οδήγησε, εκ νέου, στη μάχη δικηγορία μέχρι το 1928. Στις εκλογές της 21^{ης} Απριλίου 1929, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν προς συγκρότηση του δεύτερου νομοθετικού σώματος, εξελέγη γερουσιαστής Θεσσαλονίκης και τοποθετήθηκε από τον Ε. Βενιζέλο ως Υπουργός Δικαιοσύνης. Στο συγκεκριμένο υπουργικό θώκο,

μεταξύ άλλων, συνέστησε τα δικαστήρια ανηλίκων και τις Επιτροπές του Αστικού Κώδικα. Στις 22 Δεκεμβρίου 1930, κατά τον ανασχηματισμό της Κυβέρνησης, ανέλαβε το Υπουργείο Συγκοινωνιών.

Στις 26 Ιανουαρίου 1936 εξελέγη Βουλευτής Θεσσαλονίκης, ενώ το 1938 εκτοπίστηκε, για πολιτικούς λόγους, επί ένα χρόνο στη Μύκονο. Επέστρεψε το 1939 στη Θεσσαλονίκη όπου άρχισε, εκ νέου, να ασκεί τη δικηγορία.

Κατά την περίοδο της τριπλής Γερμανικής, Ιταλικής και Βουλγαρικής κατοχής της χώρας ο Δίγκας απορροφήθηκε σε εθνικές και πατριωτικές δραστηριότητες και στήριξε τον αντιβουλγαρικό αγώνα, συμμετέχοντας στις οργανώσεις «Επιτροπές Λαϊκής Διαφώτισης» και «Φίλοι του Χωριού». Την ίδια περίοδο ασχολήθηκε συστηματικά με τη μετάφραση των Οθωμανικών αρχείων της Θεσσαλονίκης, ως μέλος συσταθείσας, ειδικά προς τούτο, Επιτροπής.

Μετά την απελευθέρωση της χώρας έλαβε μέρος στις εκλογές του 1946, εξελέγη Βουλευτής Θεσσαλονίκης και επί Κυβερνήσεως Σοφούλη – Τσαλδάρη χρημάτισε Υπουργός Αεροπορίας, κατά την περίοδο 7 Σεπτεμβρίου 1947 έως 7 Μαΐου 1948. Στις εκλογές του 1950 απέτυχε να εκλεγεί, γεγονός το οποίο τον οδήγησε στην απόφαση να αποσυρθεί από την ενεργό πολιτικό δράση, όχι όμως και από τις επαγγελματικές του δραστηριότητες. Εγκαταστάθηκε στην Αθήνα και την περίοδο 1951-1966 εργάστηκε ως νομικός σύμβουλος της Εταιρείας ΒΡ, ενώ το 1966 διανύοντας το 91^ο έτος της ηλικίας του αποφάσισε να συνταξιοδοτηθεί.

Ο Δημήτριος Δίγκας διετέλεσε Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της «Φιλοπτώχου Αδελφότητος Ανδρών Θεσσαλονίκης» τις περιόδους 13 Ιουνίου 1926 έως 17 Ιουνίου 1928 και 17 Ιουνίου 1928 έως 22 Ιουνίου 1930.

Απεβίωσε το 1974 σε ηλικία 98 ετών, έχοντας πλήρη διαύγεια πνεύματος και ενεργητικότητα. Προς τιμή του δόθηκε το όνομά του σε μικρό δρόμο, παράλληλο προς την οδό Βούλγαρη.

Βιβλιογραφία

1. Αναστασιάδης Γ, Χεκίμογλου Ε. Δημήτριος Γ. Δίγκας (1876-1974). Η ζωή και το έργο του πρώτου Μακεδόνα Υπουργού. Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 2002.
2. Βακαλόπουλος Κ. Μακεδονικός Αγώνας: Η ένοπλη φάση 1904-1908. Θεσσαλονίκη 1988.
3. Γρηγοριάδης Ν. Η Εθνική Άμυνα της Θεσσαλονίκης. Αθήνα 1960.
4. Δελιαδής Ν. Έλληνες και άλλοι βουλευτές εν τη Οθωμανική Βουλή του 1908. Μακεδονική Ζωή 1968, 30.
5. Μεταλληνού Αγγελική. Λεύκωμα του Μακεδονικού Αγώνος. Θεσσαλονίκη 1932, τόμος Α΄.
6. Σαμαρτζίδης Χρ. Δημήτριος Δίγκας. Στο: Φιλόπτωχος Αδελφότης Ανδρών Θεσσαλονίκης 1871-2000. Θεσσαλονίκη: Φ.Α.Α.Θ. 2000: 94-95.
7. Τζανακάρης Β. Οι βουλευτικές εκλογές στις Σέρρες (1915-1996). Σέρρες 1999.
8. Φ.Α.Α.Θ. Αρχείο περιόδου 1926-1930 (Επεξεργασία στοιχείων).
9. Φ.Α.Α.Θ. Πρακτικά συνεδριάσεων Δ.Σ. και Γ.Σ. περιόδου 1926-1930 (Επεξεργασία στοιχείων).

Θεόδωρος Ι. Δαρδαβέσης